

Przedmowa do 2. wydania

Po wejściu w życie ustawy z 25.6.2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1045 ze zm.), z dniem 28.8.2015 r., w częściach oznaczających fundamentalną nowelizację instrumentarium prawnej ochrony drzew, krzewów i zieleni mogło się zasadnie wydawać, że nowe regulacje, odpowiadające poglądom Trybunału Konstytucyjnego i znacznej części doktryny prawniczej, będą jeszcze obowiązywać jakiś czas, zapewne dłuższy, bez konieczności dokonywania nie tylko większych, ale nawet jakichkolwiek zmian. Tymczasem stało się inaczej. Nowa grupa rządząca (sprawująca władzę od listopada 2015 r.) zaczęła przygotowanie do nowelizacji przepisów dotyczących ochrony drzew i krzewów już w lipcu 2016 r. Ostatecznie Ministerstwo Środowiska sporządziło projekt ustawy nowelizacyjnej, który – jako projekt poselski – został uchwalony w postaci ustawy z 16.12.2016 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy o lasach (Dz.U. z 2016 r. poz. 2249), która weszła w życie 1.1.2017 r. Z tym dniem znaleźliśmy się w kolejnym, nowym etapie ochrony prawnej terenów zieleni i zadrzewień. Instrumentarium dotychczas istniejące zostało sprowadzone do postaci kadłubowej, którą można by określić mianem minimalnego standardu ochrony drzew, krzewów i zieleni. Ale w koncepcji ustawodawcy był to nie standard minimalny, lecz maksymalny, ponieważ ustawa przyznała radom gmin kompetencje do kolejnego łagodzenia tego instrumentarium, nie wykluczając jego niemal całkowitego unicestwienia. Konsekwencje zmian w pierwszych miesiącach 2017 r. okazały się katastrofalne dla zieleni. Złożyły się na to trzy zasadnicze przyczyny:

- 1) zniesienie obowiązku uzyskania zezwolenia na usuwanie drzew i krzewów z nieruchomości stanowiących własność osób fizycznych na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej doprowadziło do masowej wycinki takich drzew;
- 2) zniesienie obowiązku uzgadniania z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska zezwoleń na usuwanie drzew przydrożnych zachwiało instrumentarium ochrony takich drzew;
- 3) niektóre rady gmin, uzyskawszy niemal pełną swobodę w łagodzeniu ochrony drzew, krzewów i zieleni, poszły tak daleko, że zwolniły z obowiązku uzyskania zezwolenia usuwanie drzew i krzewów, których wiek nie przekracza 200 lat albo których obwód nie przekracza 1000 cm, zwolniły z takiego obowiązku usuwanie drzew przydrożnych bądź też ustaliły stawki opłat w wysokości 1 złotego

Przedmowa do 2. wydania

za 1 cm obwodu, co w pełni uzasadnia ocenę, że robiły sobie kpiny z prawnego obowiązku ochrony drzew, krzewów i zieleni.

Z tego, do czego doprowadzono, zdano sobie sprawę w połowie lutego 2017 r. i przystąpiono do kolejnej nowelizacji, która przyniosła skutek w postaci ustawy z 11.5.2017 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. z 2017 r. poz. 1074). Przywrócono obowiązek uzgadniania z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska zezwoleń na usuwanie drzew przydrożnych oraz uchylono przepisy pozwalające radom gmin na dalsze liberalizowanie ochrony terenów zieleni i zadrzewień, uchylono także przepisy pozwalające radom gmin na ustalanie stawek opłat za usuwanie drzew i krzewów, wracając do ustalania ich rozporządzeniem ministra właściwego do spraw środowiska. Nie zmieniono jednak wprowadzonej 16.12.2016 r. zasady, że właściciel nieruchomości będący osobą fizyczną nie potrzebuje zezwolenia na usuwanie drzew i krzewów na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą, aczkolwiek wprowadzono środek prawny w postaci obowiązku zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa i możliwości wniesienia sprzeciwu przez organ ochrony przyrody.

Ten zmieniony stan prawny wymaga kolejnej analizy, co sprawiło, że Wydawnictwo i my zdecydowaliśmy się na przygotowanie drugiego wydania komentarza do przepisów o ochronie terenów zieleni i zadrzewień zamieszczonych w art. 78–90 ustawy z 16.4.2004 r. o ochronie przyrody.

*Daria Danecka
Wojciech Radecki*

Wrocław, lipiec 2017 r.